

Enabling techniky v kvalitativním výzkumu

Odkaz buď anebo (bylo to stejné☺ a jako odkaz je asi lepší ten konferenční)

Poláčková Šolcová, I. (2014). Enabling techniky v kvalitativním výzkumu. Praktika z kvalitativního výzkumu, Praha, ústní sdělení PVŠPS, 12.4.2014.

Poláčková Šolcová, I., Tavel, P. (2013), Po hranicích normality pomocí enabling technik. XII. česko-slovenská konference s mezinárodní účastí. Kvalitativní přístup a metody ve vědách o člověku „Hranice normality“ . 21. - 22. 1. 2013, Olomouc.

- Cílený kvalitativní výzkum, ve kterém zvolíme jako nejvhodnější metodu rozhovor (případně mix vícero metod), vyžaduje od výzkumníků nejenom teoretickou přípravu, ale i umění poskládat soubor výzkumných otázek (scénář), na které se v rozhovoru chceme zeptat. V příspěvku budou prezentovány možné varianty rozhovorů a jejich výhody a nevýhody. Doporučeny budou i některé začátky a konce rozhovorů a enabling techniky (EnT), které umožňují lepší pochopení zkušenosti participanta a vzhled do problematiky. EnT pracují (podobně jako techniky projektivní) s málo strukturovanými verbálními, vizuálními, ale i taktilními či zvukovými podněty. EnTy umožňují dostat se v rámci výzkumného šetření k novým či netušeným obrysům mentálních reprezentací diskutovaných témat tím, že umožňují jedinci externalizovat subjektivních obsahy, postoje a přesvědčení na mnohovýznamový podnětový materiál: objektem zkoumání však (oproti projektivním technikám) není primárně participant, nýbrž téma samotné. Enabling technik existuje celá řada a my se budeme zabývat především technikami založenými na analogii (např. personifikace, metamorfóza), konstrukci, kategorizaci či expresi.

Enabling techniky v kvalitativním výzkumu

Dělení technik

Projektivní techniky (projective and enabling techniques):

- Asociace
- Analogie
- Konstrukce - doplňování
- Třídění
- Exprese

Enabling techniky v kvalitativním výzkumu

Asociace

Projektivní techniky (projective and enabling techniques):

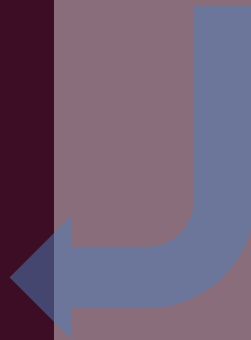
■ Asociace

.....Když se řekne....xy....co Vás napadne jako první, co Vám jako první projde hlavou?

.....Co dál, co ještě?

(.....Proč zrovna toto?)

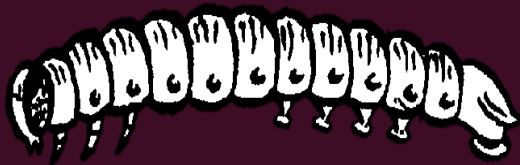
- Kontakt, jednoduchost
- Emoční vyladění, slovník, význam, kategorizace pojmu - mapa, pozitivní negativní konotace....

Enabling techniques v kvalitativním výzkumu

Analogie

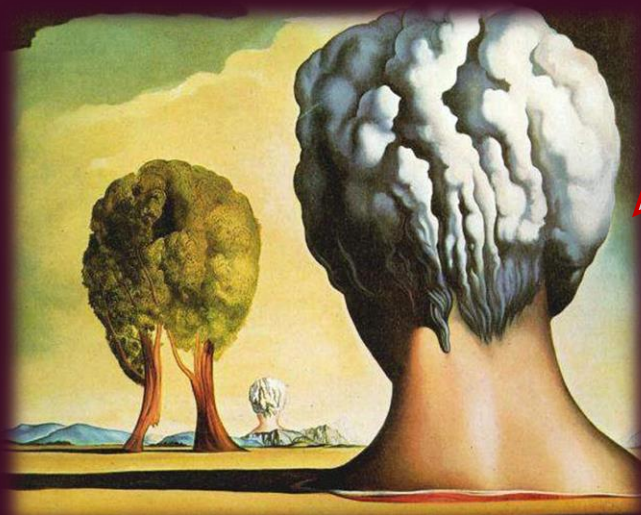
- **Analogie volné x konstrukční x podnětové**
 - **Metafory**
 - **Metamorfózy**
 - **Animace**
 - **Personifikace**

Enabling techniky v kvalitativním výzkumu

Analogie

- **Analogie volné**
 - **metafory (resp. přirovnání)**

...Když byste mi měli vysvětlit „co to je“ nebo „jaké to je...“ na nějakém příkladu...jiné činnosti... problému...zkuste najít něco, co se tomu podobá...

...Je to jako když....

...Je to jako....

...Zkuste to říct tak, jako byste to vysvětloval někomu, kdo o tom nikdy nic neslyšel...

...Představte si, že přilétli Martřani – co byste jim o tom řekl...

...Když byste měli za úkol přinést z domova/práce něco, nějaký předmět, který vám ...xy... nejvíce připomíná

...Když byste měli říct činnost..., která ...xy...nejvíce připomíná...

Enabling techniky v kvalitativním výzkumu

Analogie

■ Analogie konstrukční

...Když by se ...xy...
proměnilo v **krajinu**, jak
by ta krajina vypadala,
zkuste mi to popsat?

Jaké by tam bylo počasí,
co by tam rostlo, žilo,
bydlelo?

....**planeta, strom, jídlo,
látka, oblečení**....

Proč zrovna toto...?

■ Metamorfózy

■ Animace

■ Personifikace

...Když by ...xy... najednou ožilo,
proměnilo v něco živého, mělo
duši, jaký život by ..xy..vedlo?
Co by se tomu dělo? Jaký by
todělalo?

....Proč právě tento...?

...Když by se ...xy...
proměnilo v člověka, jaký
by byl, pohlaví, věk,
zaměstnání, třída, auto,
zájmy....Proč...?

Enabling techniky v kvalitativním výzkumu

Analogie

▪ Analogie podnětové

*...Představte si, že by se ...xy...
proměnilo v **krajinu**, mám tady
takových pár krajin, která z nich
by to byla?*

Popište mi tu krajinu...

*...chtěl byste v takové krajině žít,
kdo tam žije...?*

*... **strom, jídlo, látka, scénérie,
člověk.....***

Proč zrovna toto...?

*...Kterou krajinu by podle Vás vybral člověk
xy (majorita, zdravý, bohatý apod.)
....proč?*

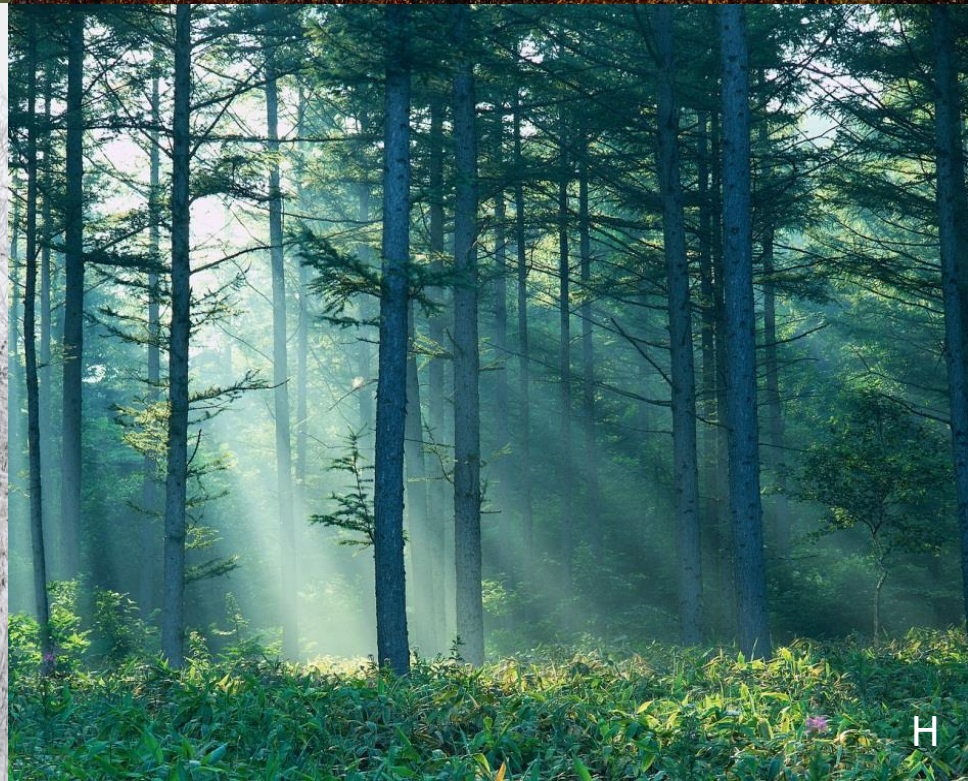
M

D

Z

H

Konstrukce - doplňování

■ Konstrukce - doplňovačky

...dotvořte, prosím, tento příběh, obrázek, udělejte koláž, nakreslete obrázek.....

...vyprávějte příběh...

...jak by vypadalo ideální xy...? Můžete si vymyslet cokoli a jakkoli fantastického...

...představte si, že by zítra xy nebylo....co by bylo jiné? Když se podíváte čarovným oknem , co je vidět? Které věci, děje, události jsou oknem vidět? Co je uvnitř a co je venku?

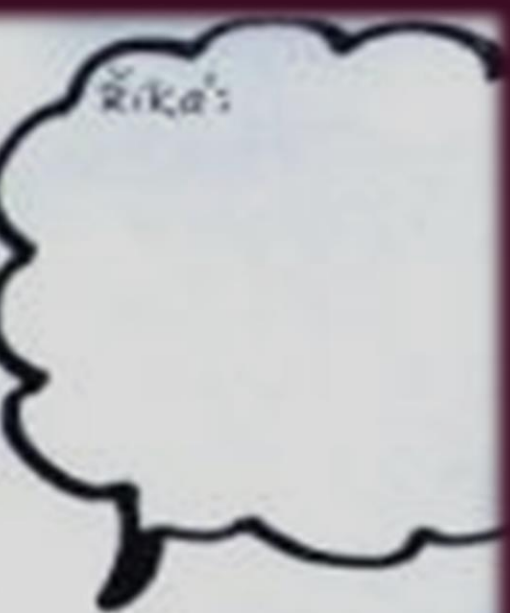
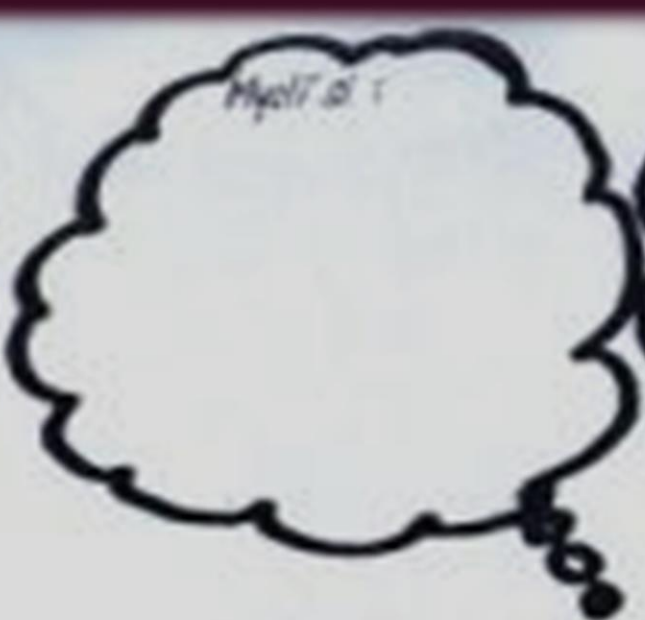
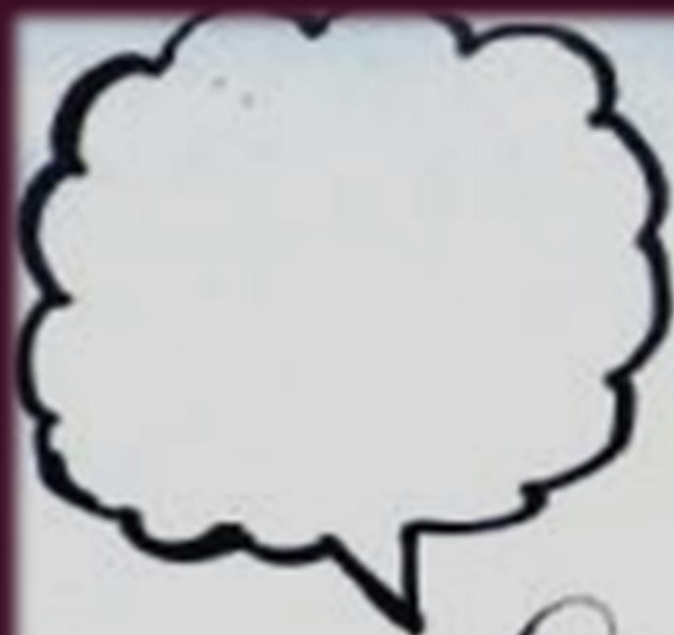
...proč zrovna toto, proč ještě?

...zkuste doplnit tyto věty za člověka, který je tak zhruba stejně starý jako vy?

- Bubble test
- Cartoon test
- Nedokončené příběhy, věty, formuláře (seznamka, balík)
- Koláže
- Tvorba

Kdo: _____

Co: _____

Kdo: _____

Co: _____

Enabling techniky v kvalitativním výzkumu

Třídění

▪ Třídění – kategorizace – Q třídění

...nejméně nejvíce významné...

....které všechny vlastnosti xy by s námi seděli, máme omezený počet míst....

....dejte do polic.....kolik tak místa zabere....

...vyberte jednu věc, nejméně významnou... já jí pak zmačkám a vyhodím....

...oznámkujte jako ve škole...

...rozřadte do libovolného počtu skupin....

...co k sobě patří a nepatří....

- Hierarchie, pyramidy
- Hitparády, Top 10
- Význam, hodnoty

Enabling techniky v kvalitativním výzkumu

Expresivní

▪ Expresivní

*...když byste se proměnil v XY, jak by to vypadalo..
...zkuste to předvést?
...představte si, že jste v opozici k xy... co byste mu říkal, jak byste se vymezil, jak byste argumentoval?
....zkuste zachytit svůj postoj k xy...
...vyjádřete jakýmkoliv zvukem co je xy....*

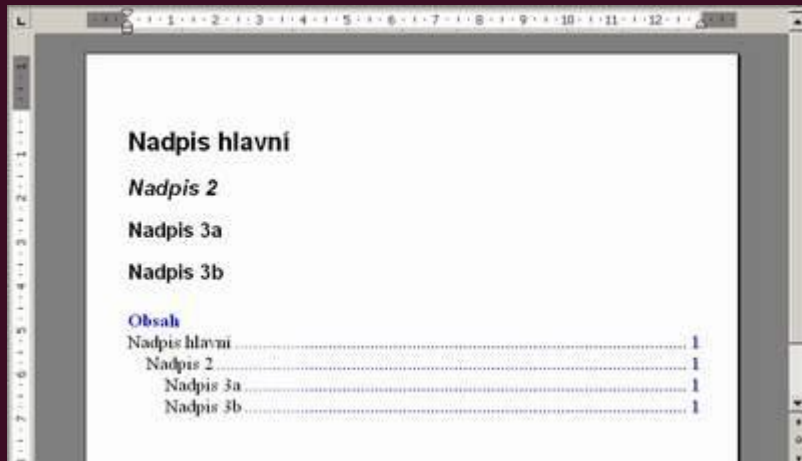
- Hraní rolí
- Konfliktní argumentace
- Sochání (postoje, vztahy, konstelace)
- Bubny, tanec apod.

Enabling techniky v kvalitativním výzkumu

Narativní

■ LSI, časová osa

The screenshot shows a document editor window with a table of contents. The text is as follows:

Nadpis hlavní	
Nadpis 2	
Nadpis 3a	
Nadpis 3b	
Obsah	
Nadpis hlavní	1
Nadpis 2	1
Nadpis 3a	1
Nadpis 3b	1

- Událost jako kapitoly
- Vrcholný zážitek
- Nejnižší bod
- Bod obratu
-vzpomínka z první třetiny
- Z druhé...
- ...
- ...

